

Církev československá husitská ve vztahu k ekumeně

*Návrh ekumenicko-zahraničního výboru
VIII. sněmu CCŠH*

Předloha č. 3

Sněmovní centrum
Wuchterlova 5
166 26 Praha 6
e-mail: snem@ccsh.cz

Červenec 2014

Obsah:

Preambule

I. Ekumenický rozměr života CČSH

II. Ekumenická praxe CČSH

III. Mezináboženský dialog

Preambule

Sněmovní dokument „*Církev československá husitská ve vztahu k ekumeně*“ vyjadřuje vztah ČČSH k ekumenismu v rovině teologické i praktické. Není úplným podáním teologie, učení a směřování ČČSH ani výčtem všech aktivit ČČSH v její praxi. Cílem dokumentu je naznačit teologická východiska ekumenického směřování ČČSH a poukázat na jejich vyústění v praxi ČČSH, která se od svého počátku profiluje jako ekumenicky otevřená. Může proto sloužit jak pro informaci o nynějším postoji ČČSH k ekumenismu, tak poskytnout i částečný vhled do utváření tohoto současného postoje. Klade si proto též za cíl obeznámit čtenáře s šíří ekumenického záběru ČČSH, včetně naznačených perspektiv do budoucnosti, byť ve svých základech.

Dokument je východím pro další ekumenické směrnice ČČSH i formulaci ekumenických úkolů do nadcházejících let. Jako každý dokument ČČSH, je i tento dobově podmíněn. Je výpovědí současné generace s odkazem na generace předešlé, generace, která vnímá potřebu vyjádření vlastních pozic v současném náboženském pluralismu.

Již svým názvem poukazuje předkládaný dokument na vztažnost, jež je základem každé ekumenické spolupráce. Mnoho paragrafů dokumentu se staví dialogicky k dalším církvím a náboženstvím. Poukazují na společné prvky, ale i hranice dialogu z pohledu ČČSH. Zároveň je však v dokumentu zřejmé, že se ČČSH snaží o otevřený dialog a spolupráci všude a se všemi v míře, v níž je to z jejího pohledu možné a potřebné. Takový dialog vede k jednotě ve smířené různosti a pokojnému spoluzití všech lidí na zemi.

Na dokumentu pracovali členové a přizvaní hosté Ekumenicko zahraničního sněmovního výboru ČČSH v uvedených letech:

Prof. ThDr. Zd. Sázava (2004 - 2005), předseda EZSV do r. 2005

Mgr. Hana Tonzarová, Th.D. (2004 – 2012), předsedkyně EZSV od r. 2005 do t.č.

ThDr. Světluše Košíčková (2004 – 2012), místopředsedkyně EZSV od r. 2005 do t.č.

Mgr. Jana Krajčířiková (2004 – 2012), místopředsedkyně do r. 2004, tajemnice od r. 2005 do t.č.

Mgr. Alena Naimanová (2004 - 2012)

Mgr. Rudolf Němec (2004 - 2011)

Mgr. Jaroslav Mencl (2004 – 2007)

Mgr. Iva Pospíšilová (2004 - 2012)

ThDr. Jiří Silný (2004 – 2012)

Mgr. Kristýna Mlýnková (2005 - 2012)

Mgr. Kateřina Děkanovská, Ph. D. (2007 – 2012)

Mgr. Michaela Kajlíková j.h. (2011 – 2012)

Mgr. Vladimír Moravec j.h.(2011 – 2012)

I. Ekumenický rozměr života CČSH

1. Biblicko – teologická východiska

1.1. Církev československá husitská usiluje o jednotu¹ na základě vzájemné lásky a pokoje,² jimiž je Duchem Kristovým obdarována.³ Kristovu příkazu lásky⁴ rozumí jako široce ekumenickému principu, který chce uplatňovat uvnitř církve i ve vztahu s dalšími církvemi, náboženstvími i lidmi dobré vůle.⁵ Lásky jako dynamický vztah je základem jednoty,⁶ která není a nemůže být uniformní, ale nalézá své vyjádření ve sjednocení v Kristu.⁷ Obraz jednoho těla s mnoha rozdílnými údy, jehož hlavou je Kristus,⁸ vztahuje na společenství církve místní, organizované i Boží. Zavazuje se tak k dialogu směřujícímu ke smíření a spolupráci,⁹ oceňování druhého¹⁰ a společné službě Pánu v tomto světě.¹¹ Ve víře, že v Kristu se stává člověk novým stvořením,¹² chce přispívat k překlenutí bariér, které narušují smířenou jednotu údů Kristovy církve.¹³ Současně vyznává i svůj podíl na vytváření těchto bariér v prosbě o odpuštění. Boží odpuštění ji vede k ochotě odpouštět¹⁴ a naplňovat zákon Lásky ve vztahu k druhým obětavou službou,¹⁵ milosrdenstvím¹⁶ a laskavostí.¹⁷

2. Historicko-teologická východiska

2.1. Církev československá husitská se zrodila v r. 1920 jako významné eklesialní vyústění modernistických a reformních snah katolicismu v Evropě. Ve své praxi a myšlení se inspirovala dědictvím východního křesťanství věrozvěstů Cyrila a Metoděje a navázala na odkaz české (první) reformace¹⁸ v reflexi děl

¹ J17,21.

² Ef 4,3.

³ J15, 9; J 20,21 – 22.

⁴ Mk 12, 29 – 31 (Mt 22, 37 - 39; L10, 27).

⁵ J 13, 34 – 35; J 15, 12; J 15, 17; Ř 13, 8 – 10; Ef 5, 1 – 2.

⁶ Ef 4,2b – 6; Ko 3,14, F 2, 1 – 2.

⁷ J 15, 10; J17, 21; 1K 11, 11 – 12; Ga 3, 28; Ř 10, 12; 1K 12,12-14; Ko 3,11.

⁸ Ř 12, 4 – 5; K12, 12 – 26; Ef 4, 15 – 16.

⁹ CČSH se hlásí k modelu jednoty v usmířené mnohosti.

¹⁰ Ř 12, 10; 1K 10, 24; F2,3.

¹¹ J 17, 18, Mt 28, 19 – 20; Ř 15, 2; F 2,4.

¹² Ga 3, 26 – 29; Ko 3, 11.

¹³ Ef 2, 14.

¹⁴ Mt 18, 23 – 35, Mt 6, 12. 14-15; 1K 13, 5; Ko 3,13.

¹⁵ Mt 25, 40; J 13, 14 – 15.

¹⁶ L 10, 25 – 37.

¹⁷ Mt 6, 14 – 15; Mk 11, 25; L 10, 37; Ef 4, 32.

¹⁸ 14. - 15. století.

Mistra Jana Husa a jeho pokračovatelů v dalším náboženském vývoji. Od svého vzniku se inspiruje myšlenkami světové a evropské teologie napříč konfesemi a klade důraz na interpretaci Písma srozumitelnou současnému člověku. Její zakladatelé vytyčili vyzdvižením normy Ducha Kristova, jenž se zpřítomňuje při bohoslužbě při čtení Písma, v kázání a eucharistii, základní ekumenický princip, podepřený též zásadou svobody svědomí. Duchem Kristovým pak – podle pojmového určení církve – má být naplňována i společnost k její duchovní a morální obrodě. Církev československá husitská usiluje i v dnešní společnosti o obnovu víry podle novozákonních principů a hledá Boží vůli pro každý čas a každou společnost. Tento úkol chce jako křesťanská církev naplňovat ve spolupráci se všemi k tomu odhodlanými.

3. Ekzeziologická východiska

3.1. Církev československá husitská vyznává, že podstatou církve¹⁹ je účast na Kristu a jeho díle v obecnství víry, naděje a lásky, které se uskutečňují ve sborech jednotlivých církví, ale též ve společenství věřících z různých církví.²⁰ Toto společenství je možné, protože CČSH patří spolu s ostatními křesťanskými církvemi k jedné²¹ svaté,²² apoštolské²³ a obecné církvi.²⁴

3.2. Vznik církví za určitých kulturně dějinných podmínek a jejich trvání vidíme jako odpověď na Boží povolání k plnosti křesťanského svědectví a čistotě

¹⁹ Základy víry CČSH – přijaté na 1. zasedání VI. sněmu v roce 1971, (vyd. ÚR CČSH 1975; dále také ZV či Základy víry), hovoří o církvi ve třech aspektech. **1) Boží církev** (ZV, ot. 5 a 6-11) označuje obecnství všech pokřtěných a ospravedlněných věřících s Bohem v Kristu a Duchu svatém. Tím je označena univerzální (obecná) církev. **2) Místní obec** (ZV, ot. 5 a 8) označuje konkrétní společenství věřících na určitém místě. Účast na Boží církvi je možná jedině prostřednictvím účasti na místní obci. **3) Organizovaná církev** (ZV, ot. 16-21) označuje dějinnou podobu církve (denominace, instituce). Organizovaná církev je sloučením Boží církve a církevní organizace (ZV, ot. 22). Zatímco „Boží církev je obecnství živých osob v Kristu ovládané Duchem svatým a žijící láskou, je církevní organizace, opepňující část Boží církve, dílo lidské užívající církevního práva...“ (cit. ZV, ot. 21). „**Boží církev a organizovanou církev nelze od sebe oddělovat ani navzájem ztotožňovat.** Organizované církve nejsou ani jednotlivě ani v souhrnu totožné s církví Boží, ale Boží církev v nich žije jako duchovní obecnství...“ (cit. ZV, ot. 18).

²⁰ „I shromáždění křesťanů různého vyznání je Boží církvi, protože obce, z nichž přicházejí, jsou obcemi církve Boží.“ Základy víry odd. I, ot. 10. „Jednost Boží církve se má projevovatí jednotou všech jejích obcí ve víře, naději a lásce.“ Základy víry, odd. I, ot. 11.

²¹ „Boží církev jest jedna, ale žije pouze v útvech místních obcí.“ Základy víry, odd. I. ot. 5.

²² „Boží církev je nazývána svatou proto, že je to lid zvláštní, Bohem oddělený a posvěcený k jeho službě, cti a slávě.“ Základy víry, odd. I, ot. 39.

²³ Základy víry, předmluva – Nicejsko-caříhradské krédo je jedním z pramenů víry.

²⁴ „Boží církev je nazývána obecnou proto, že jako jedna je poslána ke všem národům a lidem, aby jim zvěstovala evangelium a aby je přiváděla ke spáse v Kristu.“ Základy víry, odd. I, ot. 41, podobně Z. Trtík: *Slovo víry*, Blahoslav, Praha 1965; R. Medek: *Katechismus*, Blahoslav, Praha 1990, str. 127.

víry, které se neomezují jen na jednu formu církevního života.²⁵ Tento proces provázají i lidská selhání, která stále bolestně pociťujeme, avšak nejsou nepřekonatelná. Modlitbou, rozhovorem a spoluprací lze dojít ke smíření a k jednotě v rozmanitosti.

3.3. Od svého vzniku považuje CČSH vytváření a pěstování dobrých vztahů s ostatními církvemi za svůj důležitý úkol.²⁶ Vyznává, že církve mohou přispívat svými zvláštními důrazy k duchovnímu bohatství jedné Boží církve.²⁷ CČSH si uvědomuje, že duchovní a mravní obrody²⁸ nelze dosáhnout bez spolupráce s jinými církvemi.²⁹

3.4. CČSH od počátku chápe zásadu svobody svědomí jako odpovědnost jednotlivce i církevního společenství za svůj život víry a způsob následování Ježíše Krista. To ji vede k ekumenické otevřenosti v respektování věrouky a řádů jiných křesťanských církví a ke snaze porozumět jim v Duchu Kristově. CČSH vidí svůj úkol v oslavě Boha a ve službě bližním spolu s ostatními církvemi. Slouží také těm, kdo se ptají po Bohu, ale v jiných církvích svůj duchovní domov nalézt nemohou.³⁰ Jsme Pánu Bohu vděční za ty, které povolává do společenství svého lidu v CČSH. Nebráníme však současně těm, kteří se svobodně rozhodli ke vstupu do jiných církví.

4. Slovo Boží - Písmo - tradice

4.1. Slovo Boží, dosvědčené Písmem Starého a Nového zákona³¹ je východiskem a normou veškeré tradice CČSH, která navazuje na odkaz tradice starokřesťanské, cyrilometodějské, husitské, bratrské a další reformační.³²

²⁵ „Více církví než jedna je proto, že **jednostranná a slabá přirozenost lidská** nedovede plně nábožensky a mravně **pochopiti a uskutečniti bohatost a životnost evangelia** Ježíšova **jednou formou** církevní. Nemá tedy **žádná církev** od Ježíše Krista práva nazývat se **jedině pravou na úkor jiných**.“

A. Spisár: *Učení církve československé*, Blahoslav, Praha 1954, str. 30.

²⁶ Srv. H. Tonzarová, „Církev československá husitská v ekumenických vztazích,“ in: Kolektiv: *90 let Církve československé husitské*, Blahoslav, Praha 2010, str. 239 – 268.

²⁷ Každá církev může přispěti k duchovnímu bohatství jedné Boží církve svým zvláštním důrazem na některou stránku života Boží církve v ostatních církvích opomíjenou. *Základy víry*, odd. I., ot. 30.

²⁸ „Církev československou husitskou tvoří křesťané, kteří usilují naplnit současné snažení mravní a poznání vědecké Duchem Kristovým.“ „Pojmové určení CČSH – formulováno od počátku CČSH,“ in: *Základy víry*, Předmluva, str. 6.

²⁹ Z. Trtík: *Cesta k Bohu*, Praha 1947, str. 100 – 101.

³⁰ Z. Trtík: *Cesta k Bohu*, Praha 1947, str. 100 -101. Srv. ZV, I, 42: „O Československé církvi věříme, že vznikla z Boží vůle a milosti, aby skrze ni do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevěře a beznaději....“

³¹ „Ducha Kristova budí v nás Bůh spisy Nového zákona, hlavně evangelií, jež jsou pro nás v CČS ze všech projevů křesťanské náboženské zkušenosti především směrodatné v náboženství a mravnosti.“ A. Spisár: *Učení Církve československé*, str. 5. Srv. *Základy víry*, Předmluva, str. 4.

³² „Pramenem její víry, zvěsti, nauky a jejího poslání je slovo Boží, dosvědčené Písmem a křesťanskou tradicí, zvláště starokřesťanskou, cyrilometodějskou, husitskou, bratrskou a vůbec reformační, kriticky

K porozumění Božimu Slovu chce CČSH přispět svou teologickou činností rozvíjenou v ekumenickém dialogu.

4.2. Apel biblického obrácení a následování Krista vztahuje CČSH sama na sebe ve svých jednotlivých údech s vědomím, že jen tak je schopna láskyplného soužití ve společenství církve i v interakci s dalšími církvemi.

4.3. S úctou k Mistru Janu Husovi a všem svědkům, kteří v odvolání ke Kristu a na Krista prokázali svou oddanost a statečnost i za cenu zmaření svého života, chce i CČSH nést živý odkaz oddané víry v Krista do všech oblastí lidského života.

4.4. Hlavními pilíři při tvorbě učení CČSH jsou ve vzájemné interakci Písmo, tradice a vlastní náboženská zkušenost. Písmo jako tradice je základem a normou každé další křesťanské tradice i náboženské zkušenosti.

4.5. CČSH neztotožňuje Písmo se Slovem Božím, ale naslouchá Slovu Božímu skrze Písmo. Proto se CČSH věnuje od svého vzniku výkladu Písma, jenž se projevuje i ve zvěstování církve slovem a životem. CČSH vykládá Písmo v kontextu s různými teologickými školami i vědeckými poznatky současného světa a aktualizací výkladu chce přispívat – společně s dalšími církvemi a lidmi dobré vůle – i k vytváření etických norem a k podpoře prosazování hodnot Božího království ve společnosti.

5. Víra

5.1. Víra je odpověď Božího lidu na dar milosti a lásky, kterým Bůh obdarovává jednotlivce i společenství ve stvoření, ve vykoupení Pánem Ježíšem Kristem a v posvěcení Duchem svatým.³³

5.2. Svě povolání od Boha být Tělem Kristovým uskutečňuje Církev československá husitská pod vedením Ducha svatého, dárce mnoha charismat.³⁴ Směřuje k plnému společenství různých církví s Kristem, který je jim Pánem a Spasitelem.³⁵ Rozhovor a sdílení lásky uvnitř Boží Trojice je podnětem k rozhovoru a sdílení Božích darů uvnitř, ale i vně vlastní církevní organizace.³⁶ Děje se tak zvěstováním evangelia, vysluhováním svátostí, modlitbou, službou potřebným a společenstvím v lásce Kristově.

vykládanou podle nauky Církve československé husitské.“ *Ústava CČSH*, Hlava I, Článek 1 a). *Prameny víry: Písmo, AP a NC, Čtyři pražské artikuly. Základy víry*, Předmluva, Ústřední rada CČSH, Praha 1983, str. 15.

³³ *Stručný komentář k Základům víry a některým jejich formulacím*, část I., Sněmovní návrh, 2008.

³⁴ „Dílem Ducha svatého v nás je, že ... obdařuje nás duchovními dary a posílá nás ke službě a svědectví ve světě.“ *Základy víry*, odd. III, ot. 160.

³⁵ „Dokonalé jednoty s Bohem doufáme i my z milosti dosáhnouti v království Božím v slávě skrze Ježíše Krista svého Spasitele a svrchovaného Pána.“ *Základy víry*, odd. III, ot. 129.

³⁶ „Každá církev může přispět k duchovnímu bohatství jedné Boží církve svým zvláštním důrazem na některou stránku života Boží církve v ostatních církvích opomíjenou.“ *Základy víry*, odd. I, ot. 30.

5.3. Víra CČSH je trojiční. V bohoslužebné praxi CČSH užívá Velké vyznání víry,³⁷ ale také Apoštolské a Nicejsko-cařihradské vyznání a pro katechetické účely Malé vyznání víry CČSH.³⁸ K věroučným pramenům CČSH patří také Čtyři pražské artikuly a Česká konfese.³⁹

6. Svátosti

6.1. Ve svátostech zpřítomňuje Bůh skrze Ducha svatého spásné dílo Ježíše Krista, který se sám člověku dává a je vírou přijímán. Smyslem a cílem svátostného dění je sjednocení s Kristem Ukřižovaným a Vzkríšeným ve společenství věřících a v dané životní situaci. V CČSH je udělováno sedm svátostí, z nichž křest, bířmování a svěcení kněžstva jsou platné po celý život.

6.2. Křest chápe CČSH jako včlenění do církve – Kristova Těla a jeho spásného díla. Po náležitě přípravě katechumenů, jejich rodičů a kmotrů křtí děti i dospělé politím nebo ponožením do vody se slovy: N., křtím tě ve jméno Otce, Syna a Ducha svatého.⁴⁰ Uznává křest jiných církví takto udělený a nekřtí znovu ty, kteří jej přijali v jiných církvích, ať už se tak stalo v jejich dětství nebo dospělosti.⁴¹

6.3. Svátost pokání je darem Božího odpuštění, přijatého po vyjádření lítosti, změny smýšlení a rozhodnutí žít nově v Kristu na základě Božího zaslíbení, které zvěstuje vysvěcený kněz.⁴² CČSH se nepovažuje za dokonalou ani ve svých věřících ani ve své službě, a proto se sklání před Bohem ve víře, že Bůh sám očistí a posvětit vztahy ve všech oblastech, včetně vztahů mezi církvemi. Proto CČSH neodmítá udělení této svátosti ani kajícím z dalších církví.

6.4. CČSH vnímá svátost večeře Páně jako svátostný hod lásky, v němž se své obci zpřítomňuje Bůh ve svém Synu. Pro svátost večeře Páně v CČSH jsou konstitutivní slova ustanovení Páně, pronesená nad chlebem a vínem vysvěceným

³⁷ Velké vyznání víry CČSH vzniklo ve specifických podmínkách a je osobitou interpretací Nicejsko-cařihradského vyznání z hlediska nauky CČSH.

³⁸ A. Spisar: *Učení Církve československé*, Blahoslav, Praha 1931.

³⁹ Srov. (ed.) Rudolf Řičan a kol.: *Čtyři vyznání. Vyznání augsburské, bratrské, helvetské a české se čtyřmi vyznáními staré církve a se čtyřmi články pražskými*, Praha 1951, s. 27-52; s. 265-306.

⁴⁰ „Křest je svátost první duchovní obrody, v níž Duch svatý přivtěluje křtěnce jednou pro vždy k Boží církvi a osvojuje mu milost Kristova křtu, kříže a vzkríšení.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 312. „Zevní úkon křtu záleží v liti vody na temeno hlavy a ve výroku: Já tě křtím ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 313. „Polití vodou a pronesení křestní formule: duchovní: N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ *Agenda CČSH*, CČSH, NO Praha 1 – Staré město, Praha 2006, str. 28, 32, 39.

⁴¹ CČSH uzavřela r. 1991 s ČCE Dojednání o vzájemném uznání křtu a r. 1994 s ŘKC Dohodu o křtu.

⁴² „Zevní úkon pokání záleží v tom, že duchovní klade otázky, na něž obec odpovídá přiznáním hříchů, vyznáním lítosti a slibem nápravy, a modlí se s duchovním za odpuštění.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 334. „Obřad tvoří: Čtení Písma a zvěstování, doznání hříchů, modlitba, rozhršení a požeňování.“ *Agenda CČSH*, str. 57-63.

knězem předsedajícím věřícímu shromáždění, a modlitba k Duchu svatému.⁴³ Osobní přítomnost Krista a jeho spásného díla při večeři Páně má charakter tajemství. CČSH dospěla k vlastnímu vyjádření tohoto tajemství, které patří k základu její identity. Současně však respektuje i jiná vyjádření. Rozdílnost ve výkladu Kristovy reálné přítomnosti nevnímáme jako překážku ke společnému slavení a přijímání této svátosti mezi křesťany různých církví a tradic. V CČSH je k večeři Páně zván každý pokřtěný věřící.

6.5. Ve svátosti biřmování uděluje Duch svatý duchovní dary pokřtěnému, ve víře vzdělanému křesťanu a upevňuje jeho rozhodnutí sloužit jimi v určitém církevním společenství.⁴⁴ Tak ji i CČSH uděluje svým členům. Svátost biřmování a konfirmaci udělené ordinovaným služebníkem v jiné církvi uznává CČSH za platné. Konfirmace nevyklučuje případné přijetí svátosti biřmování.

6.6. Svátost manželství si před Bohem udělují za asistence kněze nebo jáhna a účasti dvou svědků muž a žena tím, že si vzájemně slibují manželskou lásku, věrnost a oddanost a odevzdávají svůj vztah Bohu.⁴⁵ Podmínkou přijetí svátosti manželství v CČSH je víra a příslušnost k CČSH alespoň jednoho z partnerů. CČSH uznává platnost této svátosti i v případě, že byla udělena v jiné církvi. Soužití věřících různých vyznání nebo věřícího s nevěřícím je pro partnery i jejich rodiny náročné, ale pod Božím vedením i obohacující, a proto přijímá CČSH takový pár s láskou a ochotou jej na této cestě podepřít. Ohledně křtu dětí, vzešlých z tohoto manželství, nezavazuje CČSH snoubence žádným slibem, ale povzbuzuje je ke křesťanské výchově dětí, při níž nabízí svou pomoc. Duchovní CČSH může spolupůsobit i vést svátostný obřad v případě nastávajícího smíšeného manželství společně s duchovním jiné církve.

6.7. Ve svátosti útěchy nemocných jde o přijetí duchovní i tělesné posily od Pána Boha prostřednictvím modlitby a znamení kříže, které udílí kněz nebo jáhen.⁴⁶ V krajních situacích života, na prahu pozemského života a smrti, je zvláště

⁴³ „Večeře Páně je svátostný hod lásky, v němž je se svou obcí neviditelně přítomen její ukřižovaný, vzkříšený a oslavený Pán, aby jí slovem Písma svatého spravoval, Duchem svým posvěcoval a láskou svou sjednocoval, a tak k sobě připoutával k věčnému obecenství v království Božím.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 322.

⁴⁴ „Biřmování je svátost, v níž Duch svatý oživuje a upevňuje víru pokřtěného, který byl řádně vzdělán v evangeliu, činí z něho uvědomělého úd Boží církve skrze vyznání víry a slib věrnosti evangeliu a obdařuje ho radostí a nadšením Kristova vyznavače.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 320. „Zevní úkon biřmování záleží v tom, že duchovní, který svátost vysluhuje, klade biřmovanci na hlavu ruce a žehnaje mu křížem na čele, praví: Přijmi dary Ducha svatého. Amen.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 321.

⁴⁵ „Manželství je svátost, v níž se muž a žena v lásce navždy spojují a jsou Duchem svatým posvěcováni, aby byli Božím obrazem v Kristu, nástrojem Stvořitele ke vzniku nových lidských bytostí a základem rodiny podle Boží vůle.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 337. *Agenda CČSH*, str. 70 – 76. Zevní úkon této svátosti – *Základy víry*, ot. 338.

⁴⁶ „Zevní úkon této svátosti záleží ve čtení z Písma svatého, v modlitbách přítomných a znamenání nemocného křížem.“ *Agenda CČSH*, str. 88, 90. *Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie*, CČSH, Praha 2004; *Liturgické modlitby podle období církevního roku*, ÚR CČSH, Praha 1992, str. 10 – 52.

blízká všeobíjající Boží náruč. Proto CČSH neodmítá udělení této svátosti nikomu, kdo o to požádá, a svým věřícím nebrání, aby přijali tuto svátost tam, kde je pro ně dostupná.

6.8. Svátost svěcení kněžstva má svůj základ ve všeobecném kněžství všech pokřtěných v Krista stejně jako v povolání Božím ke zvláštní službě Bohu uprostřed bratří a sester.⁴⁷ Pravým knězem Božího lidu je obětovaný, vzkříšený a oslavený Ježíš Kristus.⁴⁸ Ve víře vzdělaný a osvědčený muž nebo žena přijímá zmocnění Duchem svatým ke službě svátostné, zvěstovatelské a pastýřské⁴⁹ celým svým životem. CČSH uznává za rovnocennou a platnou službu duchovních a kazatelů ordinovaných v jiné církvi. Žádá-li o trvalou službu v CČSH duchovní, který již přijal svátost svěcení kněžstva v jiné církvi, není mu tato svátost znovu udělována. CČSH se neuzavírá ani dohodám o možnosti příležitostného nebo i dlouhodobého působení v CČSH těch duchovních, kteří byli ordinováni v církvích, které ordinaci nechápu jako svátost.

7. Modlitba a bohoslužba církve

7.1. Bohoslužba církve odpovídá na službu Boha člověku. Začíná v přinášení sebe sama jako živé oběti⁵⁰ v každodenním životě a vrcholí v liturgii církve, kterou CČSH chápe jako součást oslavy, v níž všechno stvoření chválí Boha.

7.2. V intencích Ježíšovy „Velekněžské modlitby“⁵¹ se v bohoslužebné části Tužby výslovně modlí za společenství jiných církví a vzájemnou spolupráci církví. V části Sjednání vyjadřuje sounáležitost v Kristu s křesťany všech dob všude na světě.⁵²

7.3. Jednotu s církví obecnou vyjadřuje tradiční stavbou liturgie i jednotlivými prvky, např. vyznáním víry (příležitostně i NC a AP) a modlitbou Páně.

7.4. Základním pilířem duchovního růstu a obnovy církve i života jednotlivce je modlitba v intencích Kristových slov v Getsemanské zahradě: „Ne jak já chci, ale jak Ty chceš“.⁵³

⁴⁷ „Svěcení kněžstva je svátost, v níž Boží církev na modlitbách přenáší služby svého kněžství na osoby způsobilé a osvědčené, a v níž Duch svatý přistupuje ke svěcenci, aby dokonil jeho vnitřní povolání ke kněžskému poslání.“ *Základy víry*, odd. VI, ot. 342.

⁴⁸ *Řád duchovenské služby CČSH*, Preambule, Praha 2010.

⁴⁹ „Jsou to služba slovem Božím, služba svátostná a služba pastýřská.“ *Řád duchovenské služby CČSH*, Preambule.

⁵⁰ Ř 12, 1; Srv. *Zpěvník CČSH*, Blahoslav, Praha 2005, str. 644.

⁵¹ J 17, 21.

⁵² Srv. „Liturgie CČSH Dr. Karla Farského,“ in: *Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie*.

⁵³ Mt 26, 39; srv. Mk 14, 36; L 22,42.

7.5. Společnou modlitbou s křesťany dalších církví vyjadřuje CČSH sounáležitost se všemi křesťany v Kristu. CČSH nevyklučuje společné modlitby či meditace s dalšími náboženstvími.

8. Perspektivy ekumenické spolupráce

8.1. Kontakty, rozhovory a spolupráci s církvemi v České republice i v zahraničí považuje CČSH za velmi důležité pro svůj rozvoj a setrvání ve zdravém učení. Znamenají i efektivní obranu vůči jednostrannostem. CČSH podporuje spolupráci církví v oblasti vzdělání, kultury, diakonie, mezináboženského dialogu a další služby světu. Snaží se vytvořit podmínky a ve svých ekumenických rozhovorech směřuje k tomu, aby si církve navzájem uznaly křest, svátost večeře Páně a ordinovaný úřad a dospěly k intercommuniu. K rozvoji ekumenických vztahů chce i nadále aktivně přispívat, překonávat překážky a nedorozumění. CČSH si je vědoma, že jedině sdílením svých darů v rodině církví bude dobře naplňovat své poslání od Pána Boha.

II. Ekumenická praxe CČSH

1. Společné svědectví a služba

1.1. CČSH se na základě svých biblicko teologických a ekleziologických východisek podílí s dalšími církvemi na společném zvěstování Božího Slova ve společnosti.

1.2. Od svého vzniku⁵⁴ až do současnosti se aktivně účastní ekumenických shromáždění a jednání na všech úrovních (místní, národní, evropské, světové), pracuje v ekumenických organizacích a podílí se i na jimi vedených ekumenických projektech, prostřednictvím nichž se uskutečňuje svědectví a služba církví ve vzájemné spolupráci.

1.3. Zapojuje se do ekumenických sociálních a diakonických aktivit a vysílá ke společné službě ze svých řad své služebníky a to i do tzv. specifických služeb v nemocnicích, věznicích a Armádě ČR.⁵⁵ Zapojuje se do ekumenicky organizované pomoci při humanitárních katastrofách (povodně ad.). Spoluprovozuje (s Římskokatolickou církví a Českobratrskou církví evangelickou) první ekumenický hospic v ČR. Ekumenicky otevírá také svůj první diakonicko-vzdělávací a misijní zahraniční projekt „Afrika Africe“.⁵⁶ Rovněž i další

⁵⁴ Od svého vzniku se Církev československá husitská účastnila ekumenického hnutí: první patriarcha CČS(H) K. Farský se účastnil v r. 1925 prvního zasedání konference Life and Work, do níž se zapojila CČS svou aktivní prací, která vyústila ve spolupráci ve Světové radě církví (SRC), kam CČS(H) vstoupila po změně preambule v r. 1964 - a v souvislosti s tím i do Ekumenické rady církví (ERC) v ČR, (kde vykonával tajemnickou funkci od r. 1966 – 1984 prof. M. Salajka) - za patriarchátu M. Nováka, který se účastnil v r. 1959 i ustavujícího zasedání Konference evropských církví (CEC) v Nyborgu. Ve všech třech výše zmíněných ekumenických organizacích je CČSH stále členkou a účastní se práce v jejich komisích i práce na jejich vedení: (1998 – 2007 Jana Krajčířiková – členka ÚV a VV SRC, 2007 – dosud Kristýna Mlýnková – členka ÚV SRC; 1997 – 2009 H. Tonzarová – členka ÚV a do 2003 i Prezidia CEC; 2009 – dosud K. Děkanovská členka ÚV a Prezidia CEC) (Od r. 1930 byla CČS(H) i členkou IARF (Mezinárodní asociace pro svobodu náboženství), definitivní rozloučení s IARF bylo dokonáno VI. řádným sněmem CČSH v r. 1971, jímž byl potvrzen vývoj k biblické a ekumenické orientaci CČS(H), která zde přijala rovněž i své jméno „husitská“ a Základy víry CČSH.) V r. 1994 vstoupila CČSH do Leuenberského společenství církví, které přijalo v r. 2003 název: Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE/CPCE). Je také členkou Ekumenické akademie Praha.

⁵⁵ Na základě smlouvy ERC a ČBK s Ministerstvem obrany ČR vysílá CČSH do služby vojenské kaplany a na základě obdobné smlouvy s Ministerstvem vnitra ČR kaplany vězeňské. Vysílá ke službě i nemocniční kaplany, jejichž ekumenická služba by měla najít své zakotvení ve smlouvě ERC s Ministerstvem zdravotnictví ČR.

⁵⁶ Projekt Afrika Africe Pražské diecéze CČSH umožňuje studentům z 2. největšího slamu v Nairobi (Keňa) přístup ke vzdělání; vzniká zde také v ekumenické spolupráci komunitní centrum, na projekt jsou vázány i další projekty sociální a zdravotní pomoci vedené v ekumenické spolupráci.

diakonické projekty CČSH jsou ekumenicky otevřené.⁵⁷ Participuje i na dalších ekumenických projektech, které mají diakonický, evangelizační a misijní rozměr. Spolupracuje s ostatními církvemi rovněž v oblasti kultury a účastní se i společné práce mediální.

1.4. Inicjuje ekumenickou spolupráci na všech úrovních svého života. Podporuje ekumenickou spolupráci i formou přes-hraničních partnerství náboženských obcí, diecézí, církevních sdružení. Rozvíjí spolupráci se svou partnerskou církví na úrovni celku církve i jejích částí.⁵⁸ Je vděčná i za finanční podporu svých zahraničních partnerů, díky jejichž pomoci se s nimi spolupodílí na dalším ekumenickém díle svědectví a služby.⁵⁹

2. Společné modlitby a bohoslužby

2.1. CČSH se shromažďuje s ostatními církvemi ke společným modlitbám, modlitebním shromážděním a ekumenickým bohoslužbám, ať již pravidelným⁶⁰ či příležitostným. Sama také ekumenická modlitební setkání iniciuje.⁶¹

2.2. Je vděčná za obohacení výměnami zkušeností s ostatními církvemi a poznáváním spirituality jiných církví. Sama také otevírá k poznání svou spiritualitu a své zkušenosti v této oblasti.

2.3. Výjimkou není ani společná služba a vedení bohoslužby – ať již podle řádu CČSH či jiné církve – či výměna duchovních a kazatelů za kazatelnu i při večeři Páně.⁶²

2.4. Duchovní i laici Církve československé husitské se spolupodílejí a účastní se i svátostných obřadů ostatních církví, pokud to řády zúčastněných církví

⁵⁷ Kupř. diakonická střediska DaM: Domov u Spasitele ve Frýdlantu v Čechách, Betanie v Brně, Horizont v Praze, Domeček a dílna Nazaret v Trhových Svinech a Borovanech, Strom naděje v Trutnově

⁵⁸ CČSH uzavřela v r. 1997 partnerskou smlouvu s Evangelickou zemskou církví v Anhaltu. Svě smlouvy o spolupráci s dalšími zahraničními partnery uzavírají také samostatně diecéze a náboženské obce.

⁵⁹ Finanční pomoc pro život, svědectví a službu (sociální, vzdělávací,...) na úrovni celku církve přichází od partnerské Evangelické zemské církve v Anhaltu, a též z EKD formou Partnerhilfe. Spolupráce a podpora přichází také od Evangelické saské zemské církve. Bavorská evangelická zemská církev již pomohla mnoha projektům vedeným n.o. v rámci projektu Fastenopfer.

⁶⁰ Alianční týden modliteb, Týden za jednotu křesťanů, Světový den modliteb apod.

⁶¹ CČSH iniciuje kupř. Ekumenické bohoslužby studentů, učitelů a pracovníků teologických fakult a škol v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů, jehož se rovněž aktivně účastní a spoluiniciuje v jeho rámci i další bohoslužebná ekumenická shromáždění.

⁶² Výměnu kazatelů na kazatelně a duchovních při slavení večeře Páně může CČSH praktikovat na základě svého členství v CPCE s jejími členskými církvemi.

umožňují. Současně umožňuje CČSH účast na svátostech i členům jiných církví, není-li v řádech CČSH uvedeno jinak.⁶³

3. Ekumenický dialog

3.1. CČSH je otevřena ekumenickému dialogu se všemi křesťanskými církvemi i ekumenickými organizacemi, jehož se také v daných případech účastní. Cení si vzájemné výměny zkušeností, materiálů a podporuje společná setkání a rozhovory na všech úrovních svého života.

3.2. Účastní se ekumenických dialogů na úrovni teologické i praktické. Váží si, že mohla přispět ke vzniku Českého ekumenického překladu Bible.⁶⁴ Cení si své účasti na práci tzv. Husovské komise, která posunula dialog církví hlásících se k české reformaci a Římskokatolické církve.⁶⁵

3.3. Váží si dohod, kterých na poli ekumenického dialogu dosáhla v oblasti vzájemného uznání křtu s Českobratrskou církví evangelickou a s Římskokatolickou církví.⁶⁶ Usiluje o vzájemné uznání křtu i s dalšími křesťanskými církvemi.

3.4. Snaží se aktivně přispívat k naplňování Charty Oecumenica, kterou společně s dalšími církvemi v ČR podepsala i na národní úrovni.⁶⁷

3.5. Ke svému jubilejnímu roku 2010 církev přijala prohlášení „Církve československá husitská v ekumenickém společenství.“⁶⁸

⁶³ CČSH zve k večeři Páně na základě podmínky trojičního křtu, vyznání Ježíše Krista, pokání a odhodlání vést život dle Božích přikázání, její členové mohou přistupovat mimo CČSH podle podmínek dané církví. V rámci CPCE je intercommunio součástí úmluvy. Svátost manželství může být ve smíšeném manželství, z nichž je jeden členem CČSH, udílena jak v CČSH, tak i v církvi druhého snoubence. Duchovní obou církví při oddávkách smíšeného manželství (jeden je CČSH) mohou při obřadu spolupůsobit dle vzájemné dohody, nestanovují-li řady druhé církve jinak. Další svátosti – viz I. část dokumentu.

⁶⁴ Práce na ekumenickém překladu Bible (od r. 1961; 1. vydání ČEP vyšlo v r. 1979) se z CČSH účastnili prof. J. Mánek, který vedl skupinu NZ (1972 – 1977) (po smrti prof. J. B. Součka) a dále se účastnil spolu s ním prof. Zd. Sázava (1976 – 1977), jenž se podílel (1978 – 1985) i na přepracovaném vydání spolu s prof. Vl. Kubáčem (1963 – 1984).

⁶⁵ Husovská komise vznikla z podnětu papeže Jana Pavla II., jenž se po přijetí výsledků práce této komise omluvil za krutou smrt Jana Husa a následnou ránu v srdcích českých lidí, jež vedla k mnohým konfliktům a rozdělení. Z CČSH pracovali v této komisi: prof. Zd. Kučera a prof. J. B. Lášek, kteří byli za svou práci v r. 1999 oceněni vysokým papežským vyznamenáním. Husovská komise pod záštitou ČBK a ERC byla obnovena v roce 2011.

⁶⁶ Dojednání ČCE a CČSH z r. 1991 a Dohoda o křtu s Římskokatolickou církví z r. 1994.

⁶⁷ Podpisu Charty Oecumenica se v r. 2001 ve Štrasburku účastnila z CČSH H. Tonzarová, která se podílela ve spolupráci s ERC v ČR na iniciaci přípravy podpisu Charty i v ČR, jež byla podepsána v ČR představiteli církví v ČR – za CČSH patriarchou T. Buttou - při 1. Noci otevřených kostelů (pořádané ERC ve spolupráci s ČBK) v r. 2007.

⁶⁸ Přijato usnesením církevního zastupitelstva č. 13 ze dne 20. 11. 2010.

4. Ekumenické vzdělávání

4.1. CČSH se neuzavírá novým metodám, praktickým zkušenostem a poznatkům ostatních církví, zahrnuje je do svého vzdělávání a čerpá z nich. Současně poskytuje CČSH ostatním církvím i své metody, zkušenosti a nauku.

4.2. Vzdělávací instituce CČSH (Husův institut teologických studií, Vyšší odborná škola HITS) a Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy jsou ekumenicky otevřené a přístupné i pro členy jiných církví. V dialogu se tak rozvíjí ekumenické smýšlení budoucích duchovních a dalších pracovníků církve i mimo ni napříč širokým ekumenickým spektrem. I další školy a vzdělávací zařízení CČSH⁶⁹ jsou ekumenicky otevřené. Ekumenická spolupráce existuje i na poli přes-hraniční spolupráce v oblasti vzdělávání.⁷⁰

4.3. Na místní úrovni se CČSH zapojuje i do společného vzdělávání formou ekumenických biblických hodin či společné duchovní péče o děti a mládež.⁷¹

4.4. Členové a zástupci CČSH se sami účastní ekumenického vzdělávání též formou participace na studijních dnech ERC v ČR, seminářích Ekumenické akademie Praha, zahraničních ekumenických konferencích a seminářích k rozličným tématům.

4.5. CČSH usiluje o to, aby její vzdělávání na všech úrovních – náboženských obcí, diecézí i celku církve – nepostrádalo ekumenický rozměr. Současně si klade za cíl posilovat ekumenické smýšlení a otevřenost ve vztahu k věřícím ostatních církví všech svých duchovních i laiků.

5. Společná odpovědnost

5.1. CČSH si od počátku své existence uvědomuje spoluodpovědnost za sociální spravedlnost, mír, dodržování lidských práv a zachování stvoření.⁷² Proto iniciuje a rovněž spolupracuje s ostatními církvemi, ekumenickými organizacemi i necírkevními partnery na projektech podporujících sociálně slabé, společnosti marginalizované a zapojuje se též do aktivit na ochranu lidských práv. Realizuje též a podílí se na projektech trvalé udržitelnosti života, na programech ochrany

⁶⁹ Např. Církevní husitská Základní umělecká škola Harmonie v Praze, Církevní základní a mateřská škola Archa v Petroupimi, dětská centra a kluby: nízkoprahový klub Husita v Praze, dětský klub Srdíčko v Žebráku, Hlávka v Roudnici n. L., dětský domov Husita v Dubenci, domy na půl cesty: Maják v Praze, Trango v Zábřehu na Moravě, Pedagogicko-psychologická poradna pražské diecéze, ad.

⁷⁰ Spolupráce HITS a VOŠ HITS s Vysokou školou zdravotnictva a sociálnej práce sv. Alžbety ze SR, která nabízí na svém detašovaném pracovišti v Praze ekumenicky otevřené studium.

⁷¹ Ekumenickou spolupráci v péči o děti v diaspoře umožnila dohoda církví CPCE na 1. synodu Leuenberského společenství církví v ČR v r. 2000.

⁷² Srv. dosud poslední sněmovní dokument k této problematice: Základy sociálně etické orientace (přijaty VI. sněmem v r. 1981), na jejichž přípravě se z velké míry podílela prof. A. Ebertová, a které doznaly ocenění i mnoha ekumenických zahraničních partnerů.

stvoření a na různých úrovních svého života se účastní rozličných ekologických aktivit.

5.2. CČSH si váží spolupráce a podpory poskytované zahraničními církvemi a ekumenickými organizacemi diakonickým, sociálním, vzdělávacím, ekologickým a dalším projektům, jimiž CČSH přispívá ke společnému dílu křesťanských církví.

III. Mezináboženský dialog

1. Výzva pluralitní společnosti

1.1. V pluralitní společnosti spolu žijí tradiční i nová náboženství. CČSH, podobně jako další křesťanské církve,⁷³ se zabývá studiem různých náboženství, zejména universalistickým judaismem, křesťanstvím a islámem, a snaží se vyjádřit svůj postoj k nim.

2. Pramen religiozity a spirituality

2.1. Církev československá husitská věří, že Bůh stvořil každého člověka ke svému obrazu,⁷⁴ a že prostřednictvím Ducha Bůh tajemně působí v srdcích lidí k jejich spáse.⁷⁵ Hřích sice vzdaluje člověka od Boha, přesto Bůh člověka hledá a oslovuje ho v dějinách, v řádech světa a také v jeho svědomí.⁷⁶ Svědomí vykládáme jako znamení trvalé lidské odpovědnosti vůči svému Stvořiteli. Tušení Boha vede člověka k náboženským postojům a projevům, které vytvářejí základ kultury a tvořivého rozvoje jednotlivce i společnosti.

3. Úskalí modlářství

⁷³ Viz závazek církví v dokumentu Charta Oecumenica a dále kupř. též: Závěry II. vatikánského koncilu (*Gaudium et spes, Lumen gentium*), text anglikánské církve *Generous Love: the Truth of the Gospel and the Call to dialogue*, text Evangelické církve v Německu *Christen und Juden*, ad.

⁷⁴ Gn 1,27; *Základy víry*, čl. 65-67, 210.

⁷⁵ J 3,8; Ř 2,11-16.

⁷⁶ *Ibid.* 1971, čl. 65.

3.1. Porušenost hříchem zasahuje všechny oblasti lidského života včetně oblasti náboženské, kde se projevuje jako modlářství – uctívání stvořeného (věcí a idejí) místo Boha. Modloslužbu, vyskytne-li se i v křesťanských církvích, lze definovat jako zradu Ježíše Krista a popření vlastního poslání.

4. Boží Trojice

4.1. Církev československá husitská spolu s ostatními křesťanskými církvemi věří v jednoho Boha, který je sám v sobě vztahem jako Bůh Otec, Syn a Duch svatý a pro člověka Stvořitelem, Spasitelem a Posvětitelem. Věříme, že Bůh jde lidskému hledání naproti v Ježíši Kristu, Zachránci všech lidí, a že každý hříšník v něm může svůj porušený Boží obraz obnovit pokáním, vírou, křtem a obecenstvím v Duchu Kristově v jeho církvi. Věříme, že Duch svatý „vane, kam chce“⁷⁷ a že působí v celém Božím stvoření, i ve všech lidech, kteří Boha hledají.

5. Ostatní náboženství

5.1. O ostatních náboženstvích soudíme, že jsou odpovědí na Boží lásku, promlouvající ke všem lidem skrze Ducha svatého. Jsou projevem lidského setkávání s Bohem, opravdové lidské snahy jej najít a vzdávat mu náležitou poctu, byť tato snaha nedošla poznání a přijetí Ježíše Krista. K věřícím těchto náboženství stejně jako ke všem lidem proto přistupujeme s úctou a láskou v pokorné službě, v níž by mohli poznat Krista.⁷⁸

5.2. Oceňujeme každý upřímný projev víry, mravní ryzosti, dobré vůle, oddané úcty k univerzálním hodnotám v životě věřících jiných náboženství nebo i nevěřících.⁷⁹ To nás křesťany vede k pokoře, abychom se nad nikoho nevyvyšovali a nikoho neodsuzovali.

5.3. Odmítáme a zavrhuje jakékoliv projevy nenávisti, zloby, odsuzování, znevažování náboženských symbolů. Rovněž nemůžeme souhlasit s nábožensky motivovanou nesnášenlivostí, násilím, utlačováním věřících jiných náboženství či osob jinak smýšlejících. Takové jednání je projevem hříchu a nemůže nikdy vést k Bohu.

6. Židovství

⁷⁷ J 3,8.

⁷⁸ *Základy víry*, čl. 71, viz dokument Světové rady církví *Christian Witness in a Multi-Religious World Recommendations for Conduct* (2011).

⁷⁹ „Mnozí vyznavači jiných náboženství mohou křesťany předčít opravdovostí, čistotou a ušlechtilostí života.“ *Základy víry*, čl. 70.

6.1. Mezi náboženstvími zaujímá zvláštní postavení židovství (judaismus), víra, kterou Boha uctívají židé. I když židovský lid ve svých vůdcích a ve své většině nepřijal Ježíše jako Krista, přesto je nadále zvláštním vyvoleným Božím lidem.⁸⁰

6.2. Ježíš Kristus v návaznosti na starozákonní smlouvu Boha s Izraelem uzavřel svým dílem, životem a obětí Novou smlouvu, otevřenou celému lidstvu, zpečetěnou Kristovou krví, dovršenou jeho smrtí, vzkříšením a sesláním Ducha. V Izraeli – Božím vyvoleném lidu – má církev Kristova své kořeny, z nichž také čerpá.⁸¹

6.3. Zavrhuje židovské pogromy a jakékoliv projevy skrytého či otevřeného antisemitismu. Podporujeme současně snahy o mír a dialog vedoucí k uspořádání života ve státu Izrael.

7. Islám

7.1. Islám je v pohledu Církve československé husitské náboženstvím blízkým křesťanství, protože věří v jediného Boha a jemu slouží.

7.2. Oceňujeme mravní zásady muslimů, jejich oddanost hledání Boží vůle, ochraně slabých, chudých a nemocných. Vážíme si důrazu na upřímnost a čistotu víry a ocenění židovských proroků, Ježíše Krista i jeho matky Marie.

7.3. Nemůžeme však souhlasit v otázkách pojetí Boží osoby, či osoby Ježíšovy, stejně jako v otázkách původu a interpretační tradice posvátné knihy Koránu, jak je muslimy vykládána.

8. Praktické zapojení CČSH do mezináboženského dialogu

8.1. V rámci svého ekumenického závazku spolupracuje Církev československá husitská se zástupci židovských obcí v ekumenických organizacích (ERC v ČR) i mimo ně.⁸² Vysílá své zástupce ke spolupráci na dokumentech reflektujících vztah křesťanství a židovství.⁸³

8.2. Ve vztahu k islámu participuje CČSH na přednáškách a seminářích a téma islámu rovněž zařadila do výuky na svých vzdělávacích institucích, kde seznamuje studenty ve výuce i s informacemi o dalších náboženstvích.

⁸⁰ Ibid., čl. 74. Srv. *Stručný komentář k Základům víry...*, který navíc zdůrazňuje: „Na základě Písma (Ř 11,1. 11-12. 25-26) jsme přesvědčeni, že Izrael jako společenství víry (které nelze beze zbytku ztotožňovat s moderním státem nesoucím tentýž název) nebyl Bohem zavržen, nýbrž že jeho vyvolení dál trvá a že má spolu s křesťanskou církví své místo v Božím plánu spásy.“

⁸¹ Ř 11,17-18.

⁸² Participuje na prezentaci židovství např. podílem na výstavách o židovství nebo Dnech kulturního dědictví, kdy zpřístupňuje bývalé synagogy, t.č. ve vlastnictví CČSH.

⁸³ Např. na dokumentu CPCE *Církev a Izrael*.

8.3. CČSH se aktivně účastní práce v Komisi pro mezináboženský dialog na ERC v ČR. Od roku 2012 se prostřednictvím svých členů podílí na činnosti Společnosti pro mezináboženský dialog, o.s.

8.4. Na Husitské teologické fakultě UK byl v r. 2005 otevřen Ústav židovských studií, který navázal na již v 90. letech vzniklou katedru judaistiky. HTF UK od roku 2009 organizuje pravidelná setkání představitelů světových náboženství v ČR, kterých se CČSH aktivně účastní.⁸⁴

9. Potřeba vzájemného dialogu, poznání, respektu a spolupráce

9.1 Církev československá husitská je přesvědčena, že lepší lidské společnosti lze dosáhnout jedině společným úsilím všech lidí. K tomuto cíli může výrazně napomoci dialog mezi věřícími a společenstvími různých náboženství i spolupráce ve všech oblastech, kde je to možné (modlitba jeden za druhého, společná modlitba, oslava Boha, poukazování na náboženský rozměr života a z něho plynoucí úctu, snaha o mír a spravedlnost, sociální služba).

9.2 Odmítáme zneužívání náboženství k politickým cílům a k ospravedlňování násilí či diskriminace. Podpora útlaku a pronásledování ze strany náboženských představitelů a věřících je zradou evangelijního poselství pokoje. Jsme přesvědčeni, že žádná náboženství tyto činy nemohou ospravedlnit.

9.3 Vztah vzájemné tolerance a úcty lze uskutečňovat jedině v upřímném dialogu, jehož cílem je vzájemné poznání a obohacování, překonávání různých předsudků, a pokojné soužití.

⁸⁴ Viz např. Prohlášení představitelů židovských, křesťanských a muslimských společenství v ČR z 25. října 2011.